



Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 542. Mora in solvendo an & qualiter purganda.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

pellationis, ut debitor in mora constituatur, ideoque eandem conditionem habeat; quia est ad firmandam promissionem in consensu, in quo facta. Cui tamen objecto satisfacit dicendo cum Covar. juramentum sequi naturam primordiale actus, cui accedit; natura autem contractus non designantis diem est obligatio, quam primum fieri potest. Quod verò egeat monitione creditoris ex accidente esse, nimirum ex consuetudine & usu recepto. Item, hæc interpellatio non est necessaria in actibus ultro citroque obligantibus; sed eo ipso, quod unus implevit, alter in mora constituitur, inplemento unius exigente complementum alterius, ut contractus perficiatur. *L. Julianus. §. ex vendito. ff. de act. empiri. Gutt. l. c. Menoch. l. c. n. 22. Castrop. n. 8.*

3. Resp. tertio: Si in contractu certum tempus solutioni præfixum, creditor lapsum hujus temporis regulariter expectare debet. *L. 137. §. 2. ff. de V. O. nisi superveniat creditori inopia, & hæc probetur Lauterb. h. t. §. 28. cum Mevio ad Jus Lubec. p. 3. tit. 3. a. 8.* Sed & debitor hoc tempus expectare debet, dum illud præfixum in gratiam creditoris; ut factum creditur in obligatione constituta sub usuris. *L. 122. ff. de V. O. Berlich. decis. 153. an. 8. Lauterb. l. c. nisi tamen soluturus simul cum principali debito simul offerat, quod interest creditoris & futuras usuras ad destinatum usque solutionis diem, quod potest & debet.* Ubi verò tempus certum statutum in gratiam debitoris, uti communiter fit, potest hic favori suo renunciare, & ante elapsum terminum toto medio tempore solvere, & se obligatione liberare. Et si creditor sine justa causa acceptare nolit, potest deponere in loco publico. *L. 70. §. 89. §. 4. ff. h. t. l. 9. c. h. t. Muller. in Stru. ff. h. t. th. 75. lit. d. citatis pluribus. Lauterb. cu. §. 28. qui etiam inter justas causas recusandi oblatum cum Brunem. & aliis recenset illam; si devaluatio monetæ immineat. Idem est, dum timor est pecuniam mox removendam; cum pari passu ambulent pecunia remota & mox removenda; reprobata & mox reprobanda. *L. 24. ff. de pignorat. act. Muller. l. c. citatis Roman. l. 3. de solut. concl. 2. n. 24. & aliis. Addit quoque ex Bartol. in L. 17. ff. de usur. Carpz. §. resp. tit. 2. resp. 6. & Richtero. Quod, si debitor solvat creditori ignorantem pecuniam, quæ passura est diminutionem, solvens eam supplere debeat secundum valorem contractus. Quod intelligendum videtur, si diminutio brevi futura sciatur.**

Quæst. 541. An & quid speciale sit circa tempus restituendi mutuum.

Resp. Convenit obligatio restituendi orta ex contractu mutui quò ad tempus cum aliis contractibus in eo, quòd, si redditioni dies certa præfixa à contrahentibus, ea servanda, ita ut neque à creditore repeti ante lapsum illius diei possit, neque à debitore ultra illum diem differri; & iste plus petitione removeri; hic verò conveniri ad præstandum omne damnum ex mora emergens & lucrum cessans, obligatus ad id tam in foro externo quàm interno, conscientia. *Abb. in c. fin. de usur. n. 14. Molin. tr. 2. de 7. §. 7. d. 299. n. 5. Gail. l. 2. obs. 5. n. 15. Brunem. ad L. arbitraria. ff. de eo, quod cert. loco. n. 15.* Si verò certa dies præfixa non est, mutuum reddendum, quàm primum redditionem mutuans

R. P. Leur. Jur. Can. Lib. III.

postularet; modò tamen inopinata necessitatis casu non urgente, non statim postulat; rei enim mutua usus mutuatario constare debet; eam mutuum sit beneficium, quo nos juvari, non decipi oportet. *Arg. L. in commodato. §. 3. in fin. ff. commodari. Wielt. h. t. n. 8.* quare inter dationem & redditionem mutui congruum aliquod temporis spatium expectandum, quo ex mutuo commodum aliquod habere potest mutuarius. *Arg. l. quod dicimus. ff. h. t. cum bona fide eoque animo datum intelligatur.* Quod tempus, si loci statuto vel consuetudine definitum non est, arbitrio Judicis seu boni viri, personæ qualitatem rerumque, ac præsertim negotii seu causæ, pro qua mutuum acceptum, circumstantias ponderantis arbitrio committendum. Ita *Wielt. l. citatis Molin. l. c. n. 6. & Haunold. Tom. 3. de 7. §. 7. tr. 9. n. 299. in fine.*

Quæst. 542. Mora in solvendo an & quomodo purganda.

1. **R**esp. Per quæ purgari potest mora, seu ratione quorum excusatur debitor differens solutionem ultra tempus, quo ea aliàs præstari debet, ad tria serè capita revocari possunt, pro ut desumitur ex *Menoch. l. c. cas. 220. circa finem. Castrop. l. c. §. 7. n. 10.* Ac primò quidem, si per debitorem non stetit ista dilatio; quia nimirum is se solvenda vel tradenda caruit. *L. quod te mihi. ff. si cert. petat. & ibi Alex. n. 10. Decius n. 54. vel quia creditor absuit, nullo constituto, qui solutionem suo nomine reciperet. L. pecunia. L. ult. ff. de usur. Molin. d. 564. circa med. Laym. l. 3. tr. 2. c. 11. in fine. Castrop. l. c. vel quia creditor oblatam tempore & loco congruo solutionem recipere noluit. L. soluturos. ff. h. t. Molin. Laym. Castrop. h. cit. Secundo si legitimam exceptionem habeat, quæ se à solutione præstanda, seu quòd non debeat, tueri possit. *L. sciendum. ff. de usur. DD. in cit. L. quod te mihi. Menoch. l. c. n. 51. Castrop. l. c.**

2. Tertio si adit causa legitima, quæ prudenti hominum judicio excuset moram debitoris à culpa lethali, hæc censetur sufficiens ad excusandum illum in foro externo; cum illud in hac parte se conformare debeat foro interno. *Castrop. l. c. exemplo adducto à Menoch. quia v. g. ideo distulit solutionem, quia parabat fidejussores creditori offerendos; quia hæc diligentia, & inde orta dilatio non videatur creditori damnosa ex cit. L. sciendum.* Sic etiam excusabitur à mora hæres debitoris, cui non est facta fides de debito; cum præsumatur id ignorasse. Item ipse debitor interpellatus ab hærede creditoris, non facta sibi ab eo fide, quòd sit illius hæres. Item si is interpellatur à creditore pro debito ex contractu inito cum procuratore debitoris, non facta fide instrumenti contractus, nec copiâ ejus ei dimissâ. Ita *Castrop. Purgari quoque in omnibus debitis adhuc sufficienter moram ex canonica æquitate, si in continenti & confestim post elapsum tempus præfixum, solvatur debitum, asserunt Menoch. de arb. cent. 1. cas. 7. Gutt. de juram. p. 3. c. 17. d. n. 1. & alii, quos citat & quibus in hære videtur Castrop. l. c. n. 12. contrarium apud eundem tenente Molin. l. c. d. 564. non tantum spectato Jure civili. L. magnam. ff. de contrah. & commut. stipul. & L. trajetoria. ff. de A. & O.*

Bbb

Sed

Sed etiam spectato jure canonico, utpote in quo nullus sit textus generaliter indulgens talem purgationem moræ. De cætero in eo, qualiter intelligendum illud *in continenti* & *confestim*: non convenit inter AA. dum alii intelligunt quadrimestre, alii bimestre, alii spatium trium die-

rum, alii usque ad litis contestationem, alii usque ad sententiam exclusivè. Rectius Castrop. cum Menoch, censet, id relinquendum arbitrio Judicis, qui spectata debiti & debitoris qualitate, id extendit & coarctabit juxta *L. sita quis ff. de j. de v. o.*

CAPUT III.

De extinctione debiti, conditione, & probatione factæ solutionis.

Quest. 543. Qualiter extinguatur debitum citra solutionem realem & naturalem.

REsp. Ipso jure extinguitur debitum seu obligatio citra aliam rei debitæ solutionem realem seu traditionem oblatione, obsignatione, depositione pecuniæ debitæ, etiam invito creditore, modò solenniter fiant, de quo paulò post. *L. 9. c. h. t. l. 41. ff. l. 19. c. de usur. l. 1. §. 36. ff. de positi.* Lauterb. *ad ff. h. t. §. 36.* Stru. & Muller. *ibidem* th. 79. Et primò quidem oblatio fieri potest omnibus, quibus solvi potest, & ab omnibus à quibus solvi potest. Lauterb. §. 37. & 38. Alia est verbalis, quæ fit, dum non habens pecuniam aliãve rem debitam, verbo solum offert se paratum ad solvendum. Alia realis, dum res debita præfens offertur. Hæc iterum alia est nuda, in qua præter oblationem aliud nihil intervenit. Alia solennis, quæ adjunctam habet obsignationem & depositionem. Unde etiam hic modus tollendi obligationem modò oblationis, modò obsignationis nomine per se & simpliciter posito denotabatur. Muller. *l. c. lit. n.* Ut autem oblatio liberet ab obligatione, requiritur primò, ut creditor sine justa causa solutionem recipere recuset. Secundò, ut sit realis, sive ut realiter actualiter pecunia præfens offeratur; verbalis enim non sufficit. *L. 9. c. h. t.* Lauterb. §. 42. Exceptis tamen casibus quibusdam, puta, si nullatenus creditor recipere velit debitum, si peregre absit, si copiam sui non faciat, sed malitiosè se abscondat. Si incertus sit debitor, quantam summam debeat, dum v. g. fuit debitor ex tutela administratione. Muller. *l. c. lit. d.* plures casus videri possunt apud Schultz. *tr. de oblat. obsign. c. 8. per totum.* Sed neque realis nuda oblatio videtur sufficere, quamvis ea purget moram. *L. 33. §. fin. ff. de v. o.* periculum rei transferat in creditorem. *l. 72. ff. h. t. l. 17. ff. de peric. & comm. rei vend.* Stru. *l. c. lit. e.* Muller. *ibidem.* Solvat antichristin, ut Idem arg. *l. 111. c. h. t.* quin & secundum aliquos, ut videre est apud eundem, liberet ab ipsa obligatione, si non ipso jure, saltem ope exceptionis. Tertiò requiritur, ut res ipsa offeratur, (quamvis sicut quandoque aliud pro alio offerri possit) in debita quantitate & totius debiti. *cit. l. 9.* exceptis iis casibus, in quibus aliàs particulari solutioni locus est. Et quidem fortis unà cum interessè & usuris. *l. 41. ff. h. t. l. 6. & 19. c. de usur.* Lauterb. §. 40. Carpz. *l. 5. resp. 99.* item in eadem bonitate & qualitate, quæ fuit tempore contractus. Idem. Item in moneta, quæ tunc fuit. Gail. *l. 2. obs. 73. n. 9.* Mynf. *cent. 4. obs. 1.* Carpz. *p. 2. c. 28. d. 4. & 5.* & alii,

ad quos remittit Muller. *l. c. lit. a.* Quarto, ut fiat tempore congruo & loco opportuno, qui est ille, ubi peti potest, scilicet locus contractus vel domicilii creditoris, sicut dictum supra de solutione. *L. 39. ff. h. t.* Carpz. *l. c.* Lauterb. §. 42. Muller. *l. c. d.* Quinto pecuniæ præsentatio fiat, non in pera vel marsupio, *l. 2. c. de usur.* sed adnumerando illam; cum constare debeat, an summa oblata congruat cum debito. Nisi tamen creditor statim expressis verbis solutionem accipere recuset; tunc enim adnumeratio opus non est. Caroc. *de oblat. q. 7. n. 2.* Scacc. *de commerc. & camb. §. 2. gl. 5. n. 155.* Muller. *l. c.* Carpz. *l. c. n. 4. & 5.* Lauterb. §. 42. citatis Gratian. Mereschet. & aliis. Sextò, ut fiat testato, nimirum coram duobus testibus, quam tamen testium præsentiam, non tam solennitatis, quam probationis ergo requiri, ait Carpz. *l. c. n. 21.* ut nimirum, si creditor neget totam summam probare pecunia justo tempore & loco oblatam debitor in ista testatione probationem paratam habeat. Zanger. *de except. p. 3. c. 2. n. 78.* Lauterb. Muller. *l. c.* qui tamen etiam testibus mortuis vel absentibus creditori super oblatione legitime juramentum deferre potest. Schultz. *tr. de oblat. & config. c. 4. n. 19.* Lauterb. Muller. *l. c.* Porro citra obsignationem & depositionem sola oblatio, si ante eam cursus usurarum necdum fuit inchoatus, impeditur. *L. 111. c. h. t.* Negusant. *de pign. p. 5. memb. 3. p. 2. n. 2.* Muller. *l. c. lit. e.* ita tamen, ut id procedat in contractibus bonæ fidei, & non in contractibus stricti juris, in quibus stipulatio usurarum facta, dum in his in ordine ad hunc effectum opus adhuc sit oblatio & depositione, ut Pet. Barbof. *in l. scilicet smora. ff. solut. matr. n. 73.*

2. Secundò oblatione legitime facta sequitur alter actus, nimirum legitima consignatio rei debitæ. Ad quam requiritur primò, ut fiat præsentate creditore, vel, si is absens, illo legitime citato ad videndum pecuniam legitime obsignari & deponi. Lauterb. §. 43. dicens, quòd quidem de jure communi id non requiritur arg. *L. 6. & 19. c. de usur.* ita tamen hodie plerumque obtinere. arg. *L. 47. ff. de re judic.* ita etiam, ut si plures sint creditores, omnes citari debeant. Secundo coram Judice competente, & si ejus copia haberi nequit, coram honestis personis cum protestatione, ut Barbof. *ad cit. l. 19. n. 30.* Tertiò, ut pecunia coram eodem vel testibus numeretur, ut constet totum debitum deponi. Lauterb. *l. c.* citatis Schultz. Carpz. & aliis, dicens sic utiliter servari communiter, etsi de jure communi talis solennis prænumeratio non requiritur. Quarto, ut pecunia in sacculum aut citam immissa obsignetur annulo signatorio vel sigillo, vel signo à deponente aliusve honestis testibus adhibitis, & in nonnullis judiciis à solo Judice. Lauterb. *l. c.* citatis iisdem. Muller. *l. c. lit. e.* qui